

Het Scheepsjournaal van
Henrijck Hoevenaer
Over de periode 29 april tot 14 oktober 1602

door
Hans Hoevenaar

2025

Hendrick Hoevenaer

Het Scheepsjournaal
van

Henrijck Hoevenaer

Over de periode
29 april tot 14 oktober 1602

door
Hans Hoevenaar

2024

Controleur en tolk in de Engelse taal

Op een schip van de Engels-Nederlandse expeditie tegen de Spanjaarden, in opdracht van de
Staten Generaal en ter assistentie van Koningin Elizabeth I van Engeland

Colofon

Copyright © 2025: Hans Hoevenaar
Bijgebracht en samengesteld door: Hans Hoevenaar
ISBN: 9789463679152
2^e druk
Druk- en bindwerk: mijnbestseller.nl

De afbeeldingen in deze uitgave zijn zoveel mogelijk met toestemming of vrij van rechten gebruikt. Mochten er toch afbeeldingen zijn waar rechten op rusten, dan gelieve dat kenbaar te maken via pjhoevenaar@gmail.com

Inhoud

Inleiding	11
Het scheepsjournaal van Hendrick Hoevenaer	13
De expeditie van 1602	15
Het overvaren van twee Spaanse galeien op 3 oktober 1602	17
De politieke en militaire kopstukken, genoemd in het journaal	19
Koningin Elizabeth I van Engeland.....	19
Filips III.....	22
Ambrosio Espínola, Marqués de los Balbases	23
Maurits van Oranje.....	23
Johan van Oldenbarnevelt.....	25
De route van de expeditie	27
De schepen en kapiteins van de expeditie	28
Chronologie van de expeditie met de hoogtepunten	29
Bezoek aan het Hof van Engeland.....	29
De legende van Don Sebastiaan, koning van Portugal.....	30
De zeeslag van 3 juli 1602 voor de Vlaamse kust.....	33
Bezoek aan het Hof en Audiëntie bij Koningin Elizabeth I	35
Journaell ghehouden bij mij Hendrick Hoevenaer	38
Personen die in het Journaal als aanwezigen worden genoemd bij de bezoeken aan het Hof van Elizabeth I.	82
Index van scheepsnamen	86
Index van personen	89

Inleiding

In mijn genealogische studie naar de geschiedenis van mijn voorgeslacht Hoevenaar uit Culemborg/Vianen kwam ik Hendrick Hoevenaar tegen. In mijn onderzoek naar zijn persoonlijke geschiedenis stuitte ik al gauw in het Algemeen Rijksarchief op een scheepsjournaal uit 1602, wat door hem geschreven was.

Nadat ik het journaal op film hebben laten zetten, heeft mijn vader in zijn donkere kamer de pagina's beeld voor beeld afgedrukt.

Daarna begonnen wij de tekst te transcriberen. Hierna bleef het enige jaren netjes in een multiband liggen.

Mijn vader is in 2008 overleden. Met spijt, dat ik dat niet eerder heb opgepakt, ben ik eind 2008 begonnen met het bestuderen van het verhaal van deze expeditie en kwam er meer en meer achter dat het journaal een historische zeeslag beschreef midden in de 80 jarige oorlog tegen de Spanjaarden: de zeeslag van 3 oktober 1602 in de wateren voor de Vlaamse kust. Een zeeslag welke in 1617 is geschilderd door Hendrik Vroom (Rijksmuseum Amsterdam).

Daarnaast komt er ook nog een ontmoeting in voor van Hendrick Hoevenaar met Koningin Elizabeth I van Engeland.

Interessant genoeg om het journaal uit te werken en te voorzien van enige historische introductie en een beschrijvingen van vele historische, politieke en militaire personen die in het journaal worden genoemd.

Hierbij heb ik voornamelijk gebruik gemaakt van Wikipedia.

De Oudnederlandse taal van het journaal is gehandhaafd en is hier en daar voorzien van in vet gebruikte uitleg of beschrijving van personen.

Ik dank in het bijzonder postuum mijn vader, die ook zeer gedreven was in het onderzoeken van onze voorgeschiedenis, voor zijn bijdrage aan het transcriberen van dit journaal.

Ik dank ook Willem († 2003) Hoevenaar, Marianne Hoevenaar, Reinout Hoevenaar en Barthold Hoevenaar voor hun enthousiaste support bij het onderzoek.

Hans Hoevenaar

Ter Aar, december 2025

Het scheepsjournaal van Henrijck Hoevenaer

Op 29 april 1602 vertrekt een Engels-Nederlandse expeditie, in opdracht van de Staten Generaal en ter assistentie van Koningin Elizabeth I van Engeland. De expeditie was gericht tegen de toenmalige vijand Spanje van Koning Philips de Tweede. De reis duurde tot 14 oktober 1602, midden in de tachtigjarige oorlog. De expeditie stond onder bevel van de Nederlandse viceadmiraal Jacob van Duivenvoorde van Opdam (1574-1623).

Henrijck Hoevenaer bevond zich op een van de schepen en schreef dit journaal in zijn hoedanigheid van controleur en tolk in de Engelse taal. Het originele scheepsjournaal bevindt zich in het Algemeen Rijksarchief.

Henrijck Hoevenaer werd omstreeks 1560 geboren als zoon van de Culemborgse burgemeester Lambrecht Hoevenaer (ca 1535-1613).

Lambrecht behoorde tot de notabelen van Culemborg. Hij had contact met de Graaf van Culemborg en nam samen met hem deel aan de Beeldenstorm (1566) in Culemborg. Lambrecht werd hiervoor veroordeeld door Alva, de hardvochtige Spaanse landvoogd van de Nederlanden. Vermoedelijk had hij ook contact met Willem van Oranje, omdat diens 3e vrouw Charlotte de Bourbon, getuige was bij de doop van zijn zoon Frederick Hoevenaer en een beker schonk met haar naam en wapen.

Lambrecht Hoevenaer was ook de grootvader van Anthony van Diemen, de 9e Gouverneur-generaal van Nederlands-Indië en de overgrootvader van Jan van Riebeeck, de stichter van Zuid Afrika.

Naast dit scheepsjournaal is van Henrijck, ook wel Hendrick genoemd, niet veel meer bekend dan een machtiging van 23 september 1607 aan zijn broer Steven Hoevenaer, waarin Hendrick wordt vermeld als juwelier en koopman. Er is ook een geschilderd

portretje van hem (Instituut Néerlandaise te Parijs, collection Fondation Custodia), waarschijnlijk geschilderd door Cornelis Ketel 1548-1616.

Hendrick trouwde op 29 augustus 1587 in London met Susanne Godschalck en zij kregen drie kinderen: Hendrick die in 1643 diaken was van de Hollandse gemeente in London (en nakomelingen zou hebben gehad), Hester en Elisabeth, die op 8 juli 1617 in London trouwde met Samuel Great (van Colchester).

